

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

[Signature] Тетяна МІРОШНИЧЕНКО
«28» *серпня* 2024 р.

**Робоча програма
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ЄС**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма: «Міжнародні відносини»
вид дисципліни: за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

К.п.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
Віктор ПАШКОВ

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

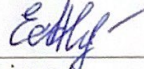
Ірина ПЕРЕСИПКИНА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

(підпис)

Євгенія СОЛОВИХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Зовнішня політика ЄС» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Зовнішня політика ЄС» є формування у здобувача цілісного розуміння природи, особливостей і проблем лідерства у сфері міжнародних відносин і комунікації у контексті професійних завдань фахівців-міжнародників.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Зовнішня політика ЄС» є:
- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
80 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані програмні результати навчання.

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН09. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН10. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН11. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН16. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне

законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН17. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

РН21. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН22. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

РН24. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Історія виникнення і становлення ЄС

Умови та причини виникнення ЄС як проєкту регіональної інтеграції в Західній Європі. Еволюція європейського проєкту та становлення його суб'єктності. Місце та роль ЄС у світовій політиці та міжнародних відносинах.

Тема 2. Становлення та сучасний стан зовнішньої політики ЄС

Суспільно-політичні та безпекові передумови започаткування спільної політики ЄС із закордонних справ і політики безпеки. Основні етапи формування та організаційна структура зовнішньої політики Європейського Союзу.

Цілі та основні напрями зовнішньої політики ЄС на сучасному етапі. Проблеми та перспективи спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС. Взаємодія з НАТО та ОБСЄ.

Тема 3. Спільна торговельна політика Європейського Союзу

Правові основи формування та вдосконалення торговельної політики ЄС. Проблеми координації митного режиму. Інструменти торговельної політики ЄС. Спільний митний тариф (СМТ). Антидемпінгові та антисубсидійні заходи. Політика експорту в ЄС. Товарна та географічна структури експорту та імпорту країн ЄС та її динаміка. Відносини ЄС з іншими торговельно-економічними блоками (USMCA, МЕРКОСУР, АСЕАН).

Тема 4. Відносини ЄС з США і Канадою

Розвиток відносин і основні напрями співробітництва ЄС і США. Договірноправова основа відносин ЄС з США і Канадою. Трансатлантична хартія ЄС-США (1990), Нова Трансатлантична Програма (Мадрид, 1995). Трансатлантична декларація ЄС-Канада (1990).

Політичні, економічні та безпекові відносини ЄС з США. НАТО та спільна зовнішня і безпекова політика ЄС. Економічні відносини: інвестиційні зв'язки, торговельні війни, валютна конкуренція. Основні суперечності та перспективи відносин ЄС та США.

Тема 5. Політика розширення ЄС: відносини з країнами Східної та Південно-Східної Європи

Основні етапи розширення ЄС. Копенгагенські критерії членства в ЄС. Політика сусідства та програма ЄС «Східне партнерство». Угоди про асоціацію з Україною, Грузією та Молдовою. Набуття цими країнами статусу країн-кандидатів на вступ до Європейського Союзу. Відносини ЄС з Азербайджаном, Вірменією та Білоруссю.

Угоди про стабілізацію та асоціацію (УСА) з країнами Західних Балкан. Європейські перспективи Сербії, Чорногорії, Північної Македонії, Боснії та Герцеговини, Албанії. Відносини ЄС та Туреччини.

Тема 6. Середземноморська політика ЄС

Характеристики та особливості середземноморської політики ЄС. Барселонський процес). Основні партнери ЄС у регіоні. Проблеми регіональної безпеки та міграції як основа порядку денного у євро-середземноморського співробітництва. Торговельно-економічні та культурні зв'язки. Програма MEDA: основні завдання та етапи реалізації.

Регіональне співробітництво ЄС з країнами Магрибу, Єгиптом і Ізраїлем.

Тема 7. Політика ЄС у Індю-Тихоокеанському регіоні

Інтереси ЄС у регіоні (безпека. Торгівля та інвестиції, енергетика). Відносини ЄС з Китаєм і Індією. Відносини ЄС-США-Китай: проблеми і вигоди. Стратегічна співпраця між ЄС і Японії. Співробітництво з державами АСЕАН.

Тема 8. Зовнішня політика ЄС щодо країн Латинської Америки та Африки

Особливості відносин ЄС з країнами Латинської Америки: основні партнери та напрями співпраці. Партнерство ЄС та МЕРКОСУР. Інституційні та правові рамки відносин ЄС з країнами Африки та Африканським Союзом. Гуманітарна допомога країнам Африки.

Тема 9. Перспективи ЄС у міжнародній політиці ХХІ ст.

Міжнародна активність ЄС. Участь ЄС у багатосторонніх переговорах і розв'язанні глобальних проблем людства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
Тема 1. Історія виникнення і становлення ЄС	10	2		-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Становлення та сучасний стан зовнішньої політики ЄС	12	2		2	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Спільна торговельна політика Європейського Союзу	12	2		2	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Відносини ЄС з США і Канадою	16	4	2		-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Політика розширення ЄС: відносини з країнами Східної та Південно-Східної Європи	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Середземноморська політика ЄС	12	2		2	-	8						
Тема 7. Політика ЄС у Індю-Тихоокеанському регіоні	16	4	2	-	-	10						
Тема 8. Зовнішня політика ЄС щодо країн Латинської Америки та Африки	16	4	2		-	10						
Тема 9. Перспективи ЄС у міжнародній політиці ХХІ ст.	12	2		2	-	8						
Усього годин	120	24	8	8	-	80	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних і семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення та сучасний стан зовнішньої політики ЄС	2

2	Спільна торговельна політика Європейського Союзу	2
3	Відносини ЄС з США і Канадою	2
4	Політика розширення ЄС: відносини з країнами Східної та Південно-Східної Європи	2
5	Середземноморська політика ЄС	2
6	Політика ЄС у Індो-Тихоокеанському регіоні	2
7	Зовнішня політика ЄС щодо країн Латинської Америки та Африки	2
8	Перспективи ЄС у міжнародній політиці XXI ст.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ в/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Історія виникнення і становлення ЄС</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання про історичну еволюцію ЄС як регіональної організації. Підготувати доповіді з теми.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <p>1. Європейський Союз: навч. посіб. / за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.</p> <p>2. Дайнен Д. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції: пер. з англ. К.: К. І. С., 2011. 696 с.</p>	8
2	<p>Становлення та сучасний стан зовнішньої політики ЄС</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути особливості становлення та трансформації спільної зовнішньої політики країн-членів ЄС, інституційну структуру в рамках системи управління ЄС, яка формує його зовнішньополітичний курс. Підготувати презентацію або повідомлення, яке характеризує сучасний стан (напрямки, пріоритети, програми) зовнішньої політики ЄС.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <p>1. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу: навчальний посібник / за заг. ред. Л. В. Новікової. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 144 с</p> <p>2. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.</p>	8
3	<p>Спільна торговельна політика Європейського Союзу</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо механізмів і інструментів формування та підтримки спільної торговельної політики країн-членів ЄС. Підготувати доповіді щодо різних інструментів торговельної політики ЄС, географічної та товарної структури зовнішньої торгівлі ЄС.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <p>1. Кубатко О. В. Пімоненко Т. В. Торговельна політика ЄС та Україна: навчальний посібник. Суми: СумДУ, 2019. 143 с.</p> <p>2. Європейський Союз: навч. посіб. / за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.</p>	8
4	<p>Відносини ЄС з США і Канадою</p> <p><i>Завдання:</i> проаналізувати історичну еволюцію двосторонніх відносин ЄС і США, основні чинники, питання та проблеми, які формують порядок денний цих відносин. Підготувати презентацію або повідомлення, яке розкриває будь-який з цих чинників (геополітичний, безпековий, економічний, енергетичний, культурний) (на вибір).</p> <p><i>Джерела:</i></p> <p>1. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.</p>	10

	2. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і- 2000-і роки). Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.	
5	<p>Політика розширення ЄС: відносини з країнами Східної та Південно-Східної Європи</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо еволюції політики розширення ЄС і перспектив у регіонах Західних Балкан і на пострадянському просторі. Підготуватися доповіді про євроінтеграційні перспективи та проблеми таких країн як Сербії, Чорногорії, Північної Македонії, Боснії та Герцеговини, Албанії, Грузія та Молдова.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу: навч. посіб. / за заг. ред. Л. В. Новікової. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 144 с 2. Сучасна політика розвитку Європейського Союзу: навч. посібник. / Упорядкування В. І. Андрейка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 304 с. 	10
6	<p>Середземноморська політика ЄС</p> <p><i>Завдання:</i> проаналізувати основні параметри та ефективність політики ЄС щодо країн Магрибу та Близького Сходу у контексті спільних проблем у регіоні (міграція, безпека, стабільність, тероризм). Підготувати презентації щодо відносин ЄС з будь-якою країною регіону (на вибір). Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с. 2. Хмель А. О. Зовнішня політика країн Європейського Союзу: методичні вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 152 с. 	8
7	<p>Політика ЄС у Індо-Тихоокеанському регіоні</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо пріоритетів і напрямків політики ЄС щодо країн Індо-Тихоокеанського регіону. Підготувати презентації щодо відносин ЄС з Китаєм, Індією, Південною Кореєю, Японією, країнами АСЕАН, Австралією (на вибір). Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с. 2. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і- 2000-і роки). Навчальний посібник. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с. 	10
8	<p>Зовнішня політика ЄС щодо країн Латинської Америки та Африки</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути основні напрямки та пріоритети зовнішньої політики ЄС щодо африканських і латиноамериканських країн. Підготувати презентації щодо відносин ЄС з будь-якою країною з цих регіонів (на вибір). Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський Союз: навч. посіб. / за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с. 2. Толстов С. Африканський напрям у політиці Європейського Союзу. Європейські історичні студії. 2017. № 7. С. 17 – 44. 	10
9	<p>Перспективи ЄС у міжнародній політиці XXI ст.</p> <p><i>Завдання:</i> визначити перспективи становлення Європейського Союзу як впливового суб'єкта міжнародних відносин і центра сили. Підготуватися до обговорення ситуаційних завдань і кейсів. Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с. 	8

	2. Сучасна політика розвитку Європейського Союзу: навч. посібник. / Упорядкування В. І. Андрейка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 304 с.	
Разом		80

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання програмою не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Зовнішня політика ЄС»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	Лекція, підготовка доповідей, виконання аналітичних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
РН03	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
РН04	Знати принципи, механізми та		

	<p>процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.</p>		
PH06	<p>Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.</p>	<p>метод проблемних питань, організація дискусій, виконання творчих завдань у командах, робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень</p>	<p>Оцінювання результатів виконання творчих завдань, аналітичних доповідей, залікова робота</p>
PH09	<p>Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.</p>	<p>Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження</p>	<p>Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження</p>
PH10	<p>Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.</p>	<p>Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження</p>	<p>Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження</p>

РН11	<p>Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p>	<p>Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), дослідження, презентація результатів</p>	<p>Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження</p>
РН 13	<p>Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.</p>	<p>Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними підготовка дослідження, його презентація, формулювання рекомендацій</p>	<p>Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження</p>
РН 16	<p>Розуміти та застосовувати для розв'язання складних задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне</p>	<p>Метод проблемних питань, Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження</p>	<p>Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, завдань, залікова робота</p>

	законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.		
PH17	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	Лекція, підготовка доповідей, виконання аналітичних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
PH21	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	Метод проблемних питань, самоаналізу, виконання творчих завдань, організація дискусій, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання виконання творчих завдань, усних доповідей, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH22	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.		
PH24	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.		

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 5 балів. При відсутності здобувача вищої освіти на семінарському/практичному занятті без поважної причини та особистої презентації виконаних завдань, але за умови розміщення ним виконаних практичних завдань на платформі Moodle в дистанційному курсі «Зовнішня політика ЄС», оцінка за завдання виставляється на 1 бал нижча від потенційної. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення **заліку**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Кожен з білетів містить 2 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 20 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії **форс-мажорних обставин** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Зовнішня політика ЄС», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3861>.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував неповне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, припустився суттєвих помилок	1-2
Робота над проектними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	1-2
За теоретичне питання залікового білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	16-20
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	11-15
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	6-10
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в	0-5

	джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	
--	--	--

9. Схема нарахування балів

1.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Разом	Залік	Сума
Розділ 1						Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу: навчальний посібник / за заг. ред. Л. В. Новікової. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 144 с
2. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
3. Кубатко О. В. Пімоненко Т. В. Торговельна політика ЄС та Україна: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2019. 143 с.
4. Європейський Союз: навч. посіб. / за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
5. Дайнен Д. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції: пер. з англ. К.: К. І. С., 2011. 696 с.
6. Рудько С.О. Зовнішня політика країн Західної Європи в постбіполярний період: навч. посіб. Острого: Видавництво НУ «Острозька академія», 2012. 412 с.
7. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і- 2000-і роки). Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.

Допоміжна література

8. Толстов С. Африканський напрям у політиці Європейського Союзу. Європейські історичні студії. 2017. № 7. С. 17 – 44.
9. Аракелян М.Р. Право Європейського Союзу: підручник. Одеса: Фенікс, 2013. 390 с.
10. Хмель А. О. Зовнішня політика країн Європейського Союзу: методичні вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 152 с.
11. Муравйов В. І. Микієвич М. М. Білас І. Г. Право зовнішніх зносин Європейського Союзу. К.: Ін Юре, 2015. 408 с.
12. Сучасна політика розвитку Європейського Союзу: навч. посібник. / Упорядкування В. І. Андрейка. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 304 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. https://commission.europa.eu/index_en - офіційний сайт Європейської Комісії
2. <https://www.europarl.europa.eu/portal/en> - офіційний сайт Європейського парламенту
3. <https://www.consilium.europa.eu/en/> - офіційний сайт Ради ЄС
4. <https://ec.europa.eu/eurostat> - офіційний сайт Євростату
5. https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232 – офіційний сайт Представництва Європейського Союзу в Україні
6. <https://mfa.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
7. <https://ufpa.org.ua/> - Українська асоціація зовнішньої політики
8. <https://uaforeignaffairs.com/uk> - журнал «Зовнішні справи»

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Зовнішня політика ЄС» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3861>